

ÅRGÅNG 44

P MAGASINET

MEDLEMSTIDNING FÖR PAPPERS AVD 68

NR. 2 2026

Inom pappersindustrin blir fenomenet med “anorektiska organisationer” särskilt tydligt eftersom branschen är kapitalintensiv, konkurrensutsatt och starkt beroende av kontinuerlig drift. När arbetsgivare i denna sektor pressar kostnader genom nedskärningar och effektiviseringar utan

att ta hänsyn till verksamhetens faktiska behov uppstår en obalans som påverkar både produktion och arbetsmiljö.

En central faktor är bemanningen i produktionen. Pappersbruk är komplexa anläggningar där maskiner ofta körs dygnet runt. När personalstyrkan minskas för att spara kostnader, men produktionskraven ligger kvar eller till och med ökar, får operatörer och tekniker ett betydligt större ansvar. Färre personer ska övervaka fler processer, hantera driftstörningar och samtidigt upprätthålla säkerheten. Detta leder till hög mental belastning, stress och en ökad risk för misstag – vilket i en industriell miljö kan få allvarliga konsekvenser.

Underhåll är ett annat område där “anorektiskt” tänkande blir tydligt. I stället för förebyggande underhåll, som kräver resurser och planering, kan arbetsgivare skjuta på insatser för att spara pengar på kort sikt. Resultatet blir fler akuta stopp, högre arbetsbelastning för underhållspersonal och i längden dyrare reparationer. Samtidigt ökar säkerhetsriskerna när utrustning inte hålls i optimalt skick.

Skiftarbete förstärker problemen ytterligare. Många inom pappersindustrin arbetar i roterande skift, vilket redan i sig påverkar hälsa och återhämtning. När organisationen är “slimmad” blir det svårare att täcka upp vid sjukdom eller frånvaro, vilket leder till övertid och kortare viloperioder. Den långsiktiga effekten blir trötthet, minskad koncentration och i värsta fall arbetsrelaterad ohälsa.

Ledarskapet i denna typ av organisationer präglas ofta av fokus på nyckeltal som verkkningsgrader, produktionstakt, stopptid och kostnad per ton. Dessa mått är viktiga, men när de blir helt dominerande riskerar de att tränga undan frågor om arbetsmiljö och hållbarhet. Operatörernas erfarenheter av vad som faktiskt fungerar i praktiken kan förbises, vilket skapar frustration och minskar engagemanget.

Samtidigt finns det en kultur inom industrin där det ofta förväntas att man “löser problemen” oavsett förutsättningar. Detta kan bidra till att ohållbara arbetsförhållanden normaliseras. Medarbetare ställer upp, tar extra pass och hanterar brister i systemet – men på bekostnad av sin egen hälsa.

”Inom pappersindustrin blir fenomenet med “anorektiska organisationer” särskilt tydligt eftersom branschen är kapitalintensiv, konkurrensutsatt och starkt beroende av kontinuerlig drift.”

Konsekvenserna blir tydliga över tid. Ökad sjukfrånvaro, svårigheter att rekrytera och behålla kompetent personal samt fler driftstörningar påverkar både arbetsmiljön och lönsamheten. En organisation som ständigt pressas riskerar att tappa sin motståndskraft.

För att bryta denna utveckling behöver arbetsgivare inom pappersindustrin tänka mer långsiktigt. Det innebär att dimensionera bemanningen utifrån verkliga behov, prioritera förebyggande underhåll och skapa hållbara skiftscheman. Det handlar också om att involvera medarbetare i beslutsprocesser och att väga in arbetsmiljö som en lika viktig faktor som produktion. På så sätt kan man undvika att organisationen “svälter sig själv” och i stället bygga en stabil och hållbar verksamhet.

Bonus 2027

Bonusar som incitament är ett vanligt verktyg för att motivera anställda och stärka deras prestationer. Rätt utformade kan bonusprogram bidra till ökat engagemang, högre produktivitet och en starkare koppling mellan individens insats och företagets mål.

Att införa en kollektiv bonus som omfattar samtliga anställda, oavsett anställningsform, är en viktig åtgärd för att skapa rättvisa och stärka sammanhållningen inom en organisation. När alla medarbetare inkluderas – tillsvidareanställda, visstidsanställda, deltidsanställda och timanställda – signalerar arbetsgivaren att varje individs insats är betydelsefull för verksamhetens framgång.

Ett välfungerande bonusregelverk bör alltid tas fram i samverkan mellan arbetsgivare och fackförening. När båda parter är delaktiga i processen skapas en större transparens och legitimitet kring hur bonusar beräknas och fördelas. Det minskar risken för missförstånd, upplevd orättvisa och konflikter på arbetsplatsen. När bonusregler utformas i dialog blir de både mer hållbara och mer accepterade av alla parter. Arbetstidsförkortning bör inte leda till minskad bonus, eftersom de anställda i praktiken har avstått en del av sin lön i utbyte mot kortare arbetstid.

Aleksandar Srndovic

Tony Flodman

Jag heter Tony Flodman och arbetar som IT-ansvarig på Pappers sedan augusti 2025. Att få kliva in i den här rollen har varit både roligt och meningsfullt, och jag känner redan att jag har fått förmånen att träffa eller prata med många av er ute i landet.

Mitt uppdrag på Pappers handlar om allt som rör IT, men det är också ett arbete som på många sätt handlar om människor. Jag arbetar med att utveckla vår IT på olika sätt, allt från att höja säkerheten till att se över arbetsrutiner och hur vi använder våra system och verktyg i vardagen. Jag ansvarar också för kontakten med vår IT-drift och andra leverantörer inom IT-området. Utöver det sköter jag den interna supporten på förbundskontoret, där det kan handla om allt från hjälp i olika program till teknisk utrustning och konferensteknik. Jag finns också till för avdelningarna inom Pappers, och den som har frågor kan alltid mejla it@pappers.se så återkommer jag så snart jag kan.

För mig är det viktigt att Pappers hänger med i IT-utvecklingen och bygger en bra digital mognad. Det händer

mycket inom teknikområdet just nu, och om vi tar vara på möjligheterna på rätt sätt kan vi både arbeta smartare och ge ännu bättre service till våra medlemmar. Men IT får aldrig bara bli teknik för teknikens skull. Det behöver fungera i verkligheten, i människors vardag, och göra nytta där det faktiskt behövs.

Innan jag kom till Pappers arbetade jag på Unionens a-kassa i 19 år, även där inom IT. Min väg dit var kanske inte helt spikrak. Jag är egentligen utbildad personalvetare, även om jag aldrig arbetat i just den rollen. Jag har också gjort en kort sväng i byggbranschen som undertaksmon-tör. Så min bakgrund är kanske lite bredare än man först kan tro, men det har nog också gjort att jag trivs bra i roller där man både behöver förstå människor och få saker att fungera i praktiken.

Jag är uppväxt i Farsta Strand, söder om söder, i ett hem med starka solidariska värderingar. Min mamma arbetade som socionom och mötte människor som behövde stöd, och min pappa har knegat i byggsvängen hela sitt liv, först som "betongare" och sedan som plattsättare. Från dem fick jag tidigt med mig vikten av att ställa upp för andra, särskilt för den som inte alltid har den starkaste rösten själv. För mig är det också mycket av kärnan i vad en fack-förening är – att vi tillsammans gör varandra starkare.

Det jag brinner lite extra för i mitt arbete är faktiskt det mänskliga mötet. Jag tycker om att hjälpa människor, och även om teknik är mitt område så är det ofta kontakten med kollegor och medlemmar som gör jobbet allra mest givande. Jag vet att bilden av en IT-person ibland kan vara lite stereotyp, men jag brukar nog överraska en del där. Jag gillar människor, samarbetar gärna och försöker alltid möta frågor och problem med lugn, tålamod och prestigelöshet.

I dag bor jag i Vallentuna norr om Stockholm tillsammans med mina två döttrar, som båda är i övre tonåren. Men Farsta Strand finns fortfarande kvar som en viktig del av mig.

Jag hoppas att den här texten har gett en liten bild av vem jag är och vad jag gör på Pappers. Har vi inte redan hörts eller setts så hoppas jag att vi gör det framöver.

Tony Flodman
IT-ansvarig på Pappers

Ge ungdomarna en chans

En ny möjlighet för arbetsgivare att ta ett större socialt ansvar sprider sig just nu i arbetslivet. Det är organisationen Nästa Generation Sverige som uppvaktat arbetsmarknadens parter med initiativet studiemotiverande arbetslivsorientering (SAO-jobb).

Grundare till denna organisation är Evin Cetin som är jurist och Caroline Berg som är VD för Axel Johnson.

SAO-jobb är en särskild anställningsform för elever på högstadiet som är 14 år gamla och innebär att eleverna arbetar två timmar varje vecka under ett års tid. SAO-jobb är en obligatorisk del av skolundervisningen och eleverna får en månadslön som just nu uppgår till 750 kr exklusive semesterersättning. En förutsättning är att eleverna har hög skolnärvaro under hela anställningen och om inte så pausas eleven från att arbeta till dess skolnärvaron förbättras.

Tanken bakom detta initiativ är att ge ungdomar som saknar positiva förebilder i arbetslivet en väg in. En väg mot egen inkomst, ansvar och självförtroende. Detta är särskilt viktigt i områden där många ungdomar inte har positiva förebilder i arbetslivet. Sammantaget är det ett vinnande koncept både för ungdomarna och arbetsgivarna.

Efter det att Nästa Generation Sverige uppvaktade LO beslutade förbunden inom LO att försöka få till förhandlingar med Svenskt Näringsliv om ett ramavtal på huvudorganisationsnivå om SAO-jobb. Inledningsvis ville inte Svenskt Näringslivs medlemsorganisationer lämna något förhandlingsmandat, men till slut insåg antagligen näringslivet det orimliga i denna hållning.

Det finns numera en överenskommelse mellan LO och Svenskt Näringsliv. En glädjande del är att denna överenskommelse nyligen antogs av både Pappers och vår motpart Industriarbetsgivarna. Inledningsvis ville inte Industriarbetsgivarna anta denna överenskommelse.

Motviljan från arbetsgivarsidan och det svala intresset för detta inom industrin som helhet är inget annat än pinsamt. Den svenska modellen bygger på att samtliga parter tar ett ansvar för helheten. Ibland behöver även arbetsgivarna ta ett socialt ansvar och fatta ett beslut som först ger vinning på sikt.

Arbetsgivarna behöver nu visa att de kan ta ett större an-

” Arbetsgivarna behöver nu visa att de kan ta ett större ansvar för ungdomar. Ingen kan påstå att inte våra arbetsgivare har råd att ge en ungdom möjlighet. Det är bara viljan som saknas.”

svar för dessa ungdomar. Ingen kan påstå att inte våra arbetsgivare har råd att ge en ungdom denna möjlighet. Det är bara viljan som saknas. Om de inte tar denna möjlighet är det bara att ta fram skämskudden.

Pappers som organisation välkomnar dessa ungdomar till våra arbetsplatser. Industrin har framöver, även om det inte känns så just nu, ett betydande rekryteringsbehov. Att få ungdomar intresserade av att arbeta inom industrin redan i årskurs 8 kan förhoppningsvis innebära att fler väljer en yrkesinriktad linje på gymnasiet. Industrin behöver fler vägar in och inte färre.

Lyft gärna frågan med er arbetsgivare Holmen och se om de har några bra argument för att inte ta ett större socialt ansvar!

Robert Sjunnebo
förhandlingschef

SAO-jobb ger eleverna på högstadiet möjligheten att jobba två timmar varje vecka under ett års tid.

Aleksandar Srndovic var en av 1 Maj talarna.

Även det här året samlades vi på Folkets Hus för att fira 1 Maj.

Första maj är inte bara en dag i kalendern. Det är ett eko av röster som vägrat tystna, av händer som hållit varandra genom kyla, rädsla och motstånd. Det är minnet av slitna skor som marscherat fram över kullerstenar, av plakat som burits högre än tvivel, av hjärtan som slagit i takt för något större än den enskilda människan.

Det är dagen då historien känns närmare än någonsin. Då vi påminns om att rättigheter vi idag tar för givna en gång var drömmar – och att dessa drömmar krävde mod, uppoffringar och envis kamp. Arbetare som reste sig trots riskerna, som krävde värdighet i en värld som ofta förnekade dem just det.

Men Första maj är inte bara dåtid. Det är nutidens andetag, framtidens löfte. För kampen är inte över. Den lever i varje orättvis arbetsdag, i varje röst som inte blir hörd, i varje människa som fortfarande väntar på sin rättvisa del.

Det är en dag av både sorg och stolthet. Sorg över det som krävts, stolthet över det som vunnits. Och mitt i allt – en påminnelse: att förändring aldrig ges, den tas. Tillsammans. Första maj är hjärtats protest. Och hoppets envisa viskning: vi ger oss aldrig.

Aleksandar Srndovic

Veli Pekka Juhani Säikkälä, LO-s avtalssekreterare

Ulrika Falk (s), Kommunstyrelsens ordförande

Christer Hallingström, Kommunal

One more day, Wilmas verk på Runö Vintersalong, Olja på duk, 70 x 100 cm

Klockan ringer och du vaknar med ett ryck. Det var allt för få timmar sedan ögonen slöts. Illamåendet i dig växer och svarta prickar dansar framför ögonen medan allt i din omgivning bara blir till suddiga konturer. Du kan knappt se vart du är, och skulle någon fråga klarar du knappt av att svara på vad du heter eller vad det är för år, men du försöker ta dig upp ändå.

Fötterna hamnar i vattnet och kylan isar genom din kropp. Där fastnar du i någon sekund. Allting ser likadant ut som det gjorde igår - som det kommer att göra imorgon. Ingenting förändras, men du kan inte stanna för det. Du måste resa dig upp och fortsätta, en dag till.

Wilma Karlsson

I förra numret av Pappersmagasinet fick vi ett litet smakprov på Wilmas konstnärskap. Här kommer en utförligare presentation med flera av hennes verk.

Wilma är uppväxt i Hallstavik men flyttade till Uppsala 2024. Hon pendlar till jobbet på Hallsta Pappersbruk där hon jobbar på PM 11 i skiftlag 6.

Wilma gillade att måla redan som barn. Men sen blev det som det så ofta blir, skapandet kommer i skymundan av annat. Det var på gymnasiet där hon hade en riktigt bra och inspirerande bildlärare som hon hittade tillbaka till målandet igen. År 2022 läste hon Konst och Formgivning

på Kävesta Folkhögskola och efter det har skapandet fått ta stor plats i Wilmas liv.

Wilma beskriver sin konst som realism med inslag av surrealism. Hon målar alltid med budskap utifrån egna upplevelser, ibland politiska budskap. Till alla bilder skriver hon texter som blir en del av konstverket. Wilma målar i både olja och akryl.

Hennes arbetsprocess börjar ofta med små skisser, ibland på gula lappar om det är de som finns till hands när idéerna kommer. Utifrån dessa skapar hon digitala collage som består av både foton och skisser. Som mest var ett collage byggt av över fyrtio bilder! Dessa collage har Wilma sedan

som referens när hon målar. Men ofta ändras motivet under arbetets gång och den slutliga målningen behöver inte alls likna collage.

Wilma har haft två egna utställningar genom kulturföreningen Norrtälje Kulturverkstad och deltagit i flera grupputställningar. Senast i Runös Vintersalong som är en jurybedömd utställning som riktar sig till medlemmar i LO-förbunden och Runös Folkhögskola. Runös Vintersalong 2026 visade verk av 20 deltagare i olika tekniker.

Carita Holmberg

Butterfly vision, Olja på duk, 50 x 60 cm

Världen kan vara en fruktansvärt mörk plats. Vi finner detta mörker i allt vi ser och allt vi hör, i andra människor och i oss själva. Men hur du väljer att se på världen är helt upp till dig själv. Vi väljer själva vad vi ser och formar vårt liv efter det.

Wilma Karlsson

Cover me in gold, Olja & Akryl på duk, 60 x 50 cm

Vart finner vi gränsen, och hur vet vi när vi har passerat den?

Wilma Karlsson

Har du en kreativ hobby, är du konstnär eller brinner du för något alldeles särskilt?

Vi vill gärna lyfta fram våra medlemmars kreativitet, passioner och inspirerande berättelser.

Kanske målar du, skriver, fotograferar, bygger, odlar, skapar musik – eller har ett helt annat intresse som betyder mycket för dig?

Kontakta gärna redaktionen och berätta om det du brinner för. Vi ser fram emot att få ta del av din berättelse och inspirera fler medlemmar genom att uppmärksamma det som engagerar och skapar glädje.

De smala "pittoreska" vägarna i norra delen av kommunen.

Samtalet med några fackliga kollegor häromdagen började, som så många gånger förr, med våra "pittoreska" vägar. De hade rest från Stockholm till Hallstavik en vacker morgon. Den smala vägen genom skogen upplevdes som idyllisk. De såg rådjur och var uppriktigt förtjusta. "Ni har tur som bor så vackert", sa de.

Det är en vanlig bild av norra Roslagen. Och den är missvisande.

För vår bygd är inte ett vykort. Den är en del av Sveriges ekonomi, arbetsmarknad och framtid. Men den behandlas inte därefter.

De vägar som beskrivs som charmiga är i praktiken underdimensionerade, slitna och otillräckliga för dagens trafik. De förlänger restider, försvårar pendling, bromsar företagsetableringar och påverkar trafiksäkerheten. Det handlar inte om bekvämlighet – det handlar om grundläggande infrastruktur i ett modernt land.

Jag flyttade hit 1989. På 37 år har utvecklingen av vägnätet i norra Roslagen i stort sett stått still. Under samma period har Sverige byggt ut motorvägar, järnvägar och storstadsinfrastruktur för hundratals miljarder kronor.

Men i Stockholmsregionens periferi? Nästan ingenting.

"Det är dags att sluta romantisera eftersatt infrastruktur – och börja ta politiskt ansvar för hela regionen".

Och det mest anmärkningsvärda: våra vägar saknar tydlig plats även i de långsiktiga nationella planerna. Trafikverket genomför den nationella infrastrukturplanen på uppdrag av riksdag och regering. När norra Roslagen återkommande prioriteras bort är det inte ett misstag – det är resultatet av politiska beslut på nationell nivå.

Det innebär i praktiken att delar av landet riskerar att stå utan nödvändiga infrastruktursatsningar i uppemot ett sekel.

Det är inte förenligt med ambitionen om ett sammanhållet Sverige.

Riksdag och regering talar ofta om att hela landet ska leva. Samtidigt centraliseras investeringar till redan starka stråk och storstadsnära kärnor. Resultatet blir ökade regionala klyftor – även inom en och samma region som Stockholm.

Det här är inte en särfråga för norra Roslagen. Det är ett exempel på ett större systemfel i hur staten prioriterar infrastruktur.

Därför krävs nu beslut på riksnivå:

- Att den nationella infrastrukturplanen omprövas så att även perifera delar av tillväxtregioner inkluderas
- Att medel öronmärks för upprustning och kapacitetshöjning av vägnätet i norra Roslagen
- Att tydliga tidsramar sätts för när åtgärder ska genomföras – inte bara utredas

Det handlar ytterst om likvärdighet. Om möjligheten att bo, arbeta och driva företag i hela landet – inte bara där infrastrukturen redan är utbyggd.

Häverö och norra Roslagen saknar inte potential. Här finns människor, näringsliv och livskvalitet. Men utan fungerande vägar spelar det ingen roll.

Det är dags att sluta romantisera eftersatt infrastruktur – och börja ta politiskt ansvar för hela regionen.

Det är hög tid att riksdag och regering slutar tala om hela Sverige – och börjar investera i det.

Aleksandar Srndovic

SKO-träffens ledamöter

Möte med skydds- och kontaktombud

Den 8 april samlades våra skydds- och kontaktombud (SKO) på Folkets Hus – och som vanligt var uppslutningen mycket god.

Under mötet diskuterades den nyligen avslutade lönerrevisionen, där erfarenheter och synpunkter lyftes från olika delar av verksamheten. AHSO gav också en aktuell rapport från den pågående konsekvensanalysen.

En viktig punkt under mötet var arbetsmiljön på fabriken. Det konstaterades att belastningen är fortsatt hög, och att allt fler avdelningar nu efterfrågar åtgärder som kan minska stressen och den fysiska belastningen i arbetet.

Vi tog även upp det olycksfall som nyligen drabbade en av våra medlemmar på UH. Händelsen påminner oss om vikten av ett systematiskt och förebyggande arbetsmiljöarbete.

På mötet diskuterades även utfyllnadsskift. Det är tydligt att många av våra medlemmar känner sig pressade att arbeta bort sin tidsskuld så snabbt som möjligt, vilket leder till att de tar på sig ett stort antal dubbla skift. Detta är inte hållbart i längden. Våra medlemmar sliter hårt och tar ett stort ansvar, men arbetsbelastningen riskerar att påverka

både hälsa och säkerhet negativt.

Säkerhetsobservationer inom PIA var även föremål för diskussion. Arbetsgivaren avser att införa detta arbets sätt på vår fabrik. Från avdelningens sida är inställningen i grunden positiv, under förutsättning att tillämpningen sker på ett rättssäkert och ändamålsenligt sätt. Det är av vikt att systemet inte används på ett sätt som kan upplevas som repressivt eller riktas mot enskilda medarbetare, utan att fokus ligger på att stärka det systematiska arbetsmiljöarbetet.

Flera av våra medlemmar har nyligen fått tillsvidareanställningar, vilket är mycket glädjande. Särskilt positivt är att flera av dessa är unga tjejer. Könsfördelningen på bruket är i dagsläget ojämn, och vi ser detta som ett viktigt steg i rätt riktning. Samtidigt är det tydligt att ett långsiktigt arbete krävs för att skapa en mer jämställd arbetsplats.

Vi diskuterade även frågor som ansvarstillägg, konsekvenstrappan, LO:s krav på sänkt veckoarbetstid, sommaranställda och lastning över helgen.

Aleksandar Srndovic

Årsmötesdeltagare

Onsdagen den 8 april samlades många av Pappers avd 68:s medlemmar till årsmöte i Folkets Hus. Edebosalen var i princip fullsatt. Till mötesordförande valdes Per-Anders Pettersson som är 2:e vice ordförande i Pappers förbundsstyrelse. Till sekreterare valdes Carita Holmberg. Till att justera protokollet valdes Stefan Pettersson och Maria Kärkkäinen. Mötet godkände verksamhetsberättelsen, det ekonomiska resultatet och beviljade styrelsen ansvarsfrihet för det gångna räkenskapsåret.

Det är på årsmötet viktiga beslut tas för avdelningens verksamhet. En sådan viktig fråga är medlemsavgiften. Styrelsen hade föreslagit att den lokala medlemsavgiften lämnas oförändrad. Årsmötet beslutade enligt styrelsens förslag.

Vår ordförande Aleksandar Srndovic fick förnyat förtroende i två år. Många andra val gjordes till olika uppdrag inom avd 68. En förteckning av dessa hittar du på sidan 12 och 13 i denna tidning.

För underhållningen stod trubaduren Rolf Hedin som bland annat sjöng tonsatta dikter av Dan Andersson och Kerstin Hed.

Anders Wiklund som varit förtroendevald i Pappers under 25 år fick motta Pappers Hederstecken av Per-Anders Pettersson för sina fina insatser under alla år.

Årsmötet gästades förutom av Per-Anders även av Tuva Lund, administrativ chef på Pappers, Stefan Askenryd, 1:e vice ordförande Pappers samt Carina Paulsson, distriktschef LO-distriktet Stockholm. Samtliga gäster lovordade 68:ans verksamhet vilket känns väldigt fint.

Tuva Lund tackar för en fin dag med studiebesök på bruket och deltagande på SKO-träffen tidigare under dagen.

Carina Paulsson visade en presentation och berättade om LO:s viktiga frågor i valrörelsen. Dessa frågor handlar om att det måste bli billigare för vanligt folk att leva och bo, om att få ner arbetslösheten och satsa på yrkesutbildningar. Höja pensionen - inte pensionsåldern. Ta bort karensvdraget. Knäcka arbetslivskriminaliteten. Det är viktiga frågor som påverkar vår vardag.

Årsmötet avslutades traditionsenligt med utlottning av fina priser bland deltagarna. Samt kaffe och smörgåstårter.

Carita Holmberg

Till mötesordförande valdes Per-Anders Petterson som är 2:e vice ordförande i Pappers förbundsstyrelse.

Aleksandar överlämnar blommor till jubilaren Anders Wiklund.

Pappers hederstecken

Årsmötet gästades av Carina Paulsson, distriktschef LO-distriktet Stockholm

Pappers 1:e vice ordförande Stefan Askenryd deltog i mötet.

AVDELNINGENS FÖRTROENDEVALDA

STYRELSEN

Aleksandar Srndovic - ordförande
Jukka Pesonen - viceordförande
Anders Lidén - studieorganisatör
Emma Sjögren - kassör
Tommy Kron - ordinarie ledamot
Anders Wiklund - ordinarie ledamot
Mikael Holmberg - ordinarie ledamot
Alexander Grähs - suppleant
Elin Koson - suppleant
Johan Andersson - suppleant
Carita Holmberg - adjungerad till styrelsen.

REVISORER

Lennart Eriksson - ordinarie
Michael Åkerlund Lauri - ordinarie
Fredrik Persson - ordinarie
Mikael Salmi - ersättare

VALBEREDNING

Andreas Karlsson - sammankallande
Daniel Larsson
Mattias Olsson

STIPENDIEFONDEN

Aleksandar Srndovic
Emma Sjögren

REVISOR STIPENDIEFONDEN

Carita Holmberg

POLITISKT ANSVARIG

Aleksandar Srndovic

OMBUD FOLKETS HUS HALLSTAVIK STÄMMA 2027

Anders Wiklund - ordinarie
Aleksandar Srndovic - ersättare

FÖRHANDLINGSKOMMITTÉN

Aleksandar Srndovic
Jukka Pesonen
Alexander Grähs

REPRESENTANT I ARBETSMILJÖKOMMITTÉN

Aleksandar Srndovic

LEDAMOT I FÖRBUNDSMÖTET

Aleksandar Srndovic - ordinarie
Jukka Pesonen - ersättare

REHABILITERINGSRÅDGIVARE

Jukka Pesonen

FANBÄRARE

Lars Pettersson

INFORMATIONSKOMMITTÉN

Aleksandar Srndovic - sammankallande
Anders Lidén
Emma Sjögren
Jukka Pesonen
Roger Berglund
Carita Holmberg

STUDIEKOMMITTÉN

Anders Lidén - sammankallande
Jukka Pesonen
Mikael Holmberg
Daniel Larsson

LEDAMOT I MBR ATR / MBR HBP / MBR K

Aleksandar Srndovic - ordinarie ledamot
Mikael Holmberg - ersättare

SKYDDS- OCH KONTAKTOMBUD

Örjan Jansson
Michael Strandbergh
Mikael Andersson
Andreas Karlsson
Maria Kärkkäinen
Aleksandar Srndovic - ej SO
Anders Wiklund
Bo Andersen
Mikael Holmberg
Jaana Kuusisto
William Svensson
Patrik Lundberg
Magnus Blomqvist
Robert Johansson
Stefan Pettersson
Tommy Kron
Tommy Noren
Sanel Cavka
Lars Pettersson
Jukka Pesonen
Daniel Trepp

Tomas Lindblad
Daniel Österblom
Alexander Grähs - ej SO
Anders Lidén
Boris Srndovic
Joakim Falk
Jarmo Kuusisto
Mikael Engman
Johan Andersson
Daniel Larsson
Staffan Nyberg
Malin Rosenblom
Jonathan Hedin
Christoffer Linderis
Karolin Hast
Sylvia Rotko
Nicole Danneil
Elin Eriksson
Emma Sjögren
Elin Koson

SAMORDNANDE HUVUDSKYDDSOMBUD

Jukka Pesonen

ARKIVANSVARIG

Roger Berglund

HUVUDSKYDDSOMBUD - HSO

Patrik Lundberg
Lars Pettersson
Mikael Holmberg
Örjan Jansson
Stefan Pettersson

OMBUD ABF:S ÅRSMÖTE 2027

Patrik Lundberg
Lars Pettersson
Mikael Holmberg
Örjan Jansson
Stefan Pettersson

UNGDOMSKOMMITTÉN

Emma Sjögren
Jonathan Hedin
Elin Hallén
Albin Winberg
William Svensson

INFORMATIONSKOMMITTÉN

Jukka Pesonen - sammankallande
Anders Lidén
Örjan Jansson
Mikael Holmberg
Lars Pettersson
Jaana Kuusisto
Joel Morin

Det sista årsmötet i Norrtälje

ABF Norrtäljes sista årsmöte

Torsdagen den 23 april genomförde ABF Norrtälje sitt sista årsmöte som självständig organisation. Från och med den 1 november uppgår Norrtäljeavdelningen i den nya organisationen ABF Norra Storstockholms län. Det var således ett historiskt möte som ägde rum på Folkets Hus i Norrtälje. Det var ABFs förbundsstämma som för 2 år sedan beslutade att en avdelning måste ha en omsättning på mer än 10 miljoner för att finnas kvar som egen avdelning. Det kravet klarade inte Norrtäljeavdelningen.

Redan 1917 hade en studiecirkel i Hallstavik inregistrerats hos ABF:s Centralbyrå men det var först på hösten 1921 som Hallstaviks Lokala Bildningsutskott grundades och i och med det hade ABF fått sin första grundorganisation i det som idag är Norrtälje kommun. ABF-avdelningen i Norrtälje stad bildades formellt 1927 men hade även den föregåtts av ett arbetarebibliotek.

Under året har ABF genomfört flera utbildningar, föreläsningar och verksamhetsbesök. Man har arrangerat flera konstutställningar bl a tillsammans med Folkets Hus och deltar i arbetet för en grön klimatomställning. Filmklubben är en annan verksamhet som utvecklas. Bland de större arrangemangen kan nämnas en stödkonsert för Ukraina,

Kulturdagen i Hallstavik och Roslagen Pride. Styrelsen, och ordföranden Robin Andersson, omvaldes och fortsätter sitt arbete som vanligt från till sammangående. Ett sammangående som enligt styrelsen inte kommer att innebära några dramatiska förändringar. Verksamheten, lokalerna och personalen kommer att vara kvar med undantag av att den egna ombudsmannen försvinner och ersätts av en ombudsman för hela den nya avdelningen.

Roger Berglund

Robin Andersson ABF Norrtäljes siste ordförande

Roslagens Sparbank

Mer tid för dig

Vi tror på värdet av personliga möten – att kunna sitta ner, få svar på sina frågor och känna sig trygg i sina ekonomiska beslut.

Träffa oss på plats i Älmsta, Hallstavik, Rimbo och Norrtälje eller varför inte via ett videomöte på teams. Du väljer hur och när vi ses – vi finns här för dig!

Bokningsbara tider

Mån - fre...08.00 - 18.00

Boka
möte med
oss

Scanna QR-koden – roslagenssparbank.se/boka – 0176-770 00

@roslagenssparbank

Roslagens Sparbank

Kurre går till val

I en tät och vindstilla Hallstaskog, där granarna stod som pelare och mossan dämpade varje steg, bor vår vän Kurre. Han skiljer sig från de flesta andra ekorrar för sin känsla för rättvisa och solidaritet.

Kurre hade länge lagt märke till hur vissa djur i skogen alltid fick mer än andra. De starka vildsvinen tog de bästa rötterna, rådjuren betade ner de öppna gläntorna, och smådjuren fick nöja sig med det som blev kvar. "Så kan vi inte ha det," brukade han muttra medan han balanserade på en gren. "Skogen tillhör oss alla."

En dag bestämde han sig för att göra något åt saken. Han kallade till stormöte vid den stora eken mitt i Hallstaskogen. Djuren kom nyfiket – rävar, harar, fåglar och till och med en och annan skeptisk grävling.

"Vi behöver organisera oss," började Kurre och höjde svansen som om den vore en fana. "Vi behöver låta alla röster bli hörda. Jag föreslår att vi håller val!"

Ett rasslande ljud spred sig. Val? Det hade de aldrig haft förut.

Kurre förklarade ivrigt: varje djur skulle få rösta på representanter som skulle fatta beslut om hur skogens resurser skulle fördelas. Ingen skulle lämnas utan mat, och alla

skulle ha rätt till en trygg plats att bo på. Ugglan Maggan, som ansågs klok, nickade långsamt. "Det låter... rimligt," sa hon.

Men räven Uffe log snett. "Och vad händer om majoriteten bestämmer något som inte passar mig?"

Kurre mötte hans blick utan att tveka. "Då får vi diskutera, kompromissa och se till att ingen körs över. Solidaritet är starkare än list."

Efter mycket debatt enades Hallstaskogens invånare om att försöka. De tillverkade små röstlappar av björknäver, och hackspetten fick uppdraget att vara valförrättare. På valdagen ringlade kön lång – från myror till älgar, alla deltog. När rösterna räknats stod det klart att skogen nu hade ett råd bestående av olika djurarter. Besluten skulle fattas gemensamt, och resurserna delas mer rättvist.

Kurre satt på sin gren och såg ut över den livliga skogen. Det var inte perfekt – det blev ofta diskussioner, ibland högljudda sådana – men något hade förändrats. Djuren lyssnade mer på varandra.

Efter det första valet förändrades skogen på fler sätt än Kurre först hade vågat hoppas på. Det nyvalda rådet samlades regelbundet under den stora eken, och ganska snart

började de tala om något som Kurre kallade för "skogens välfärd".

"Det räcker inte att bara dela upp maten rättvist," förklarade han vid ett av mötena. "Vi måste också ta hand om varandra. Om någon blir sjuk, skadad eller gammal ska de inte lämnas åt sitt öde."

Bävern föreslog att de skulle bygga gemensamma skydd längs bäcken, där djur kunde vila och få hjälp. Fåglarna organiserade ett slags varningssystem från trädtopparna, så att alla snabbt kunde få veta om oväder närmade sig. Till och med den annars så misstänksamma räven gick med på att bidra – han erbjöd sin kunskap om skogen i utbyte mot trygghet när tiderna blev svåra.

Men ju mer organiserad skogen blev, desto tydligare blev också skillnaderna i hur djuren tyckte att allt skulle skötas. Snart började olika grupper – eller partier, som Kurre kallade dem – att ta form.

Kurre själv blev en ledande figur i det som kom att kallas för "vänsteralliansen", ett block som bestod av ekorrar, harar och flera småfåglar. De ville ha stark gemensam välfärd, rättvis fördelning av resurser och beslut som togs tillsammans av alla.

På andra sidan stod "Högerväktarna", där räven Ulf, några ugglor och ett par större djur ingick. De höll med om att samarbete var viktigt, men ansåg att varje djur borde ha större ansvar för sig själv. "För mycket gemensamt gör oss svaga," brukade räven Ulf säga. "Vi måste också uppmuntra initiativ och styrka."

Men det dök också upp en tredje grupp, som väckte både nyfikenhet och oro. De kallade sig "Hallstaskogens överpatrioter". Gruppen bestod främst av grävlingen Jimmie, några stora älgar och en högljudd tupp som hade vandrat in från skogens kant. De talade ofta om att "bevara skogens sanna natur".

"Vi måste skydda vår skog från förändring," sa Jimmie med tung röst. "Från djur som inte hör hemma här, och från idéer som förändrar det vi alltid varit."

Tuppen brukade gala högt vid mötena: "Skogen först! Våra traditioner först!"

Kurre lyssnade noga, även när han inte höll med. "Skogen har alltid förändrats," svarade han lugnt vid ett tillfälle. "Och det är just därför vi fortfarande finns här. Vi måste kunna leva tillsammans, även när vi är olika."

"Hallstaskogens överpatrioter" ville begränsa vilka djur som fick ta del av välfärden och var skeptiska till de gemensamma systemen. De ansåg att resurser i första hand skulle gå till de djur som "alltid bott i skogen".

När nästa val närmade sig var stämningen mer spänd än tidigare. Diskussionerna blev skarpare. Vid bäcken argumenterade bävrar och älgar om vem som hade rätt till de

nya skydden. Uppe i träden debatterade fåglarna högljutt om trygghetssystemen och vilka som skulle omfattas av dem.

Kurre reste från gren till gren och talade om solidaritet. "Ingen ska falla mellan rötterna," sa han. "En stark skog är en rättvis skog." Räven svarade: "Och en fri skog är en levande skog."

Och från en sten i gläntan ropade tuppen: "Och en sann skog måste få förbli sig själv!"

Valdagen kom återigen, och denna gång kändes det som att hela skogens framtid stod på spel. Djuren röstade inte bara på representanter, utan på vilken riktning deras samhälle skulle ta.

När rösterna räknades stod det klart att inget block fått egen majoritet. "Hallstaskogens överpatrioter" hade fått mindre röster än de har förväntat sig.

Förhandlingarna under den stora eken blev långa och svåra. Till slut nåddes en kompromiss: välfärden skulle finnas kvar för alla som levde i skogen, men med tydligare regler för hur resurserna användes och hur nya djur togs emot.

Kurre satt åter på sin gren, denna gång mer eftertänksam. Han visste att skogen nu var mer splittrad än förut – men också att den fortfarande höll ihop.

Demokratin, insåg han, var inte bara ett sätt att fatta beslut. Det var ett sätt att leva med olikheter, utan att låta dem slita skogen i stycken.

Och långt in i natten hördes fortfarande röster under den stora eken – ibland arga, ibland hoppfulla – men alltid en del av samma skog.

Och för första gången kände han att skogen inte bara var en plats man levde i, utan ett samhälle man byggde tillsammans.

Aleksandar Srndovic

■ RÄTTELSE

Rättelse 1 maj Hallstavik

I förra PappersMagasinet skrev vi att 1a Majfirandet i Hallstavik började 1916. I hastigheten blev det fel i rubriken och inledningen av artikeln.

Första-maj traditionen i Hallstavik har pågått under 110 år – inget annat. Rätt ska vara rätt!

Roger Berglund

Skiftarbetarens guide till hälsa: Dansa dig igenom dygnet!

Att arbeta skift är som att spela medicinsk roulette med kroppens inbyggda klocka. Dygnsrytmen, vår egen interna dirigent, blir plötsligt helt omkullkastad. Men frukta icke, med lite medicinsk list kan man hitta balansen.

Sömn: Din bästa (och mest svårflörtade) vän

Sömnbrist är inte bara jobbigt; det är negativt för både humör och immunförsvar. Tricket? Gör ditt sovrum till en grotta. Mörkläggningsgardiner är dina nya bästa vänner, och öronproppar din livräddare. Sikta på 7-9 timmars sömn i sträck, även om solen står högt på himlen. Kroppen bryr sig inte om klockslag, bara om kvalitetstid.

Mat: Undvik fällan med ”nödproviant”

När magen kurrar mitt i nattsiftet är det lätt att hamna i fällan. Planera måltiderna lika oavsett skiftgång! Tänk på mat som bränsle, inte som tröst. En välbalanserad matlåda

är inte bara billigare, den håller dig också piggare än den femte energidrycken. Och glöm inte att dricka vatten – uttorkning maskeras lätt som trötthet.

Rörelse: En kvart kan göra underverk

Även om du är trött som en sengångare, försök att röra på dig. En kort promenad i dagsljus (när det är möjligt) hjälper kroppen att fatta vilken tid på dygnet det faktiskt är. Bryt av stillasittandet med lite stretchövningar på jobbet. Din rygg kommer att tacka dig.

Skiftarbete sliter, det vet alla. Acceptera att vissa dagar blir tuffare än andra. Prioritera återhämtning och var inte rädd för att säga nej till sociala åtaganden om du behöver sova. Balans handlar inte om perfektion, utan om att göra det bästa av situationen. Din hälsa är viktigast!

Nu, gå och ta hand om din inre dirigent – med lite struktur blir det snart en harmonisk symfoni igen.

Företagshälsovården

En säker arbetsplats börjar med oss

Det är lätt att tänka att arbetsmiljö är någon annans ansvar. Något som "ledningen ska fixa". Men så är det inte.

En säker arbetsplats skapas i vardagen. I det vi gör, det vi säger och det vi reagerar på. När vi ser något som inte känns rätt. När vi säger till. När vi bryr oss om varandra.

Du behöver inte vara skyddsombud för att göra skillnad.

Det räcker att du reagerar, säger ifrån och hjälper till att skapa en säkrare arbetsplats.

Och här har vi skyddsombud en viktig roll.

Det är vi som har verktygen att driva fram bättre arbetsmiljö.

Vi har rätten att ställa krav. Vi har kunskapen att lyfta risker. Och vi har uppdraget att se till att frågor faktiskt följs upp, inte bara pratas om.

Men vi kan inte göra det själva.

Därför jobbar vi nu mer aktivt med initiativ som Take 2 – tänk efter före, som är ett gemensamt arbete inom 4 Säkra Bruk.

Två minuter kan låta lite. Men det kan vara skillnaden mellan att allt går bra eller att något går riktigt fel.

Och det är kanske här vi behöver stanna upp på riktigt.

Vad är det du gillar eller älskar att göra på fritiden?

Jaga, resa, träna, vara med familjen?

Tänk ett varv till.

Vad händer om du skadar dig?

Plötsligt handlar det inte bara om jobbet.

Att missa jakten. Inte kunna träna. Inte orka med vardagen. Inte leva livet som du gör idag.

Och även om det finns försäkringar så är verkligheten ofta en annan.

Ekonomi påverkas. Möjligheter försvinner. Friheten begränsas.

Det kan gå fort. Ofta fortare än vi tror.

Vi känner igen det även utanför jobbet.

Man tar en genväg.

Man tänker "det går nog bra".

Man kör lite för fort för att vinna några minuter.

Men är det värt det?

Samma tank finns på jobbet, och det är där vi måste bryta det.

Arbetsmiljö blir som bäst när alla är med. När det är okej att ställa frågor. När det är självklart att rapportera ett tillbud. När ingen tänker "det där är nog inget".

För det är ofta just där det börjar.

En liten risk som ingen tog upp. Ett tillbud som inte rapporterades. Ett arbete som "bara skulle göras snabbt".

Vi vet hur det kan sluta.

Samtidigt vet vi också vad som fungerar.

När vi jobbar tillsammans. När vi pratar med varandra. När vi faktiskt använder de verktyg som finns – då blir det skillnad på riktigt.

Arbetsmiljö handlar i grunden om något enkelt:

Att alla ska komma hem hela och friska efter jobbet.

Det handlar inte bara om jobbet.

Det handlar om allt det du riskerar att förlora – på några sekunder.

Jukka Pesonen

”Icke-beslut” krattar manegen för ett nytt svenskt pensionssystem

I början av april hade jag förmånen att på plats i Hallstadviks Folkets Hus träffa flera av er som är medlemmar i Pappers Avdelning 68. Då passade jag på att lyfta några färska resultat från en av mina senaste undersökningar. Nämligen att tjänstepensionen snart ger mer i plånboken än vad Pensionsmyndigheten betalar ut i allmän pension. Inom femton år kommer det att inträffa för manliga medelinkomsttagare och för många nyblivna pensionerade pappersarbetare har det redan skett. För kvinnor kommer det att dröja längre. Orsaken till att tjänstepensionerna snart springer om den allmänna pensionen beror på en kombination av en succé och ett fiasko. Succén står facket för som under de senaste 20 åren drivit på hårt för högre avgifter till tjänstepensionerna. Fiaskot har regeringar och deras Pensionsgrupp åstadkommit genom att vanvårda det allmänna pensionssystemet. Medan tjänstepensionen har fördubblats för en vanlig industriarbetare från 3 100 kronor till 6 700 kronor i månaden har hans eller hennes allmänna pension höjts med drygt en hundralapp. När riksdagen sommaren 1994 beslutade att införa dagens allmänna pensionssystem var löftet att man skulle få 60 procent av slutlönen i pension. En nivå som man skulle kunna få om man arbetade i 40 år ” med dagens medellivslängd”, som man skrev i beslutsunderlaget. Få uppmärksammade att löftet var villkorat med denna lilla detalj om livslängd, som i praktiken innebär att arbetslivet måste förlängas om livslängden ökar, vilken den har gjort rejält på 30 år. Hittills med fem år för män och två år för kvinnor. Och fler år blir det i framtiden för kommande pensionärer.

Hur många nyblivna pensionärer lyckades få ihop grundkravet på minst 40 arbetsår? Frågan har inte undersökts så ingående, men tillgängliga siffror pekar på att det är knappt hälften av alla nyblivna pensionärer som fick ihop det nödvändiga ackordet. Varav majoriteten var män. Trots sina långa arbetsliv fick de en allmän pension som låg långt under löftet om en kompensationsgrad på 60 procent av slutlönen. Det är resultatet av fiaskot. Det som har räddat situationen är fördubblingen av deras tjänstepensioner. Hade den saknats skulle de ha haft en pension under fattigdomsgränsen.

Förr sa man att tjänstepensionen skulle vara grädde på moset, som skulle sätta guldkant på vardagen. Nu är vi istället på väg mot en framtid där tjänstepensionen är hu-

” Jag befarrar att det politiska trycket för reformer av det allmänna pensionssystemet minskar när omkring två tredjedelar av svenskarna kommer att få sin ålderdom tryggad av sin tjänstepension.”

Förr sa man att tjänstepensionen skulle vara grädde på moset, som skulle sätta guldkant på vardagen.

vudrätt och allmän pension har reducerats till ett grundbidrag, som inte ens kan skydda oss mot fattigdom. Allt detta sker utan någon uttalad politisk vilja. Snarare är det ”icke-besluten” från dagens och tidigare regeringar som krattar manegen för ett rejält systemskifte av pensionssystemet. Samtidigt befarrar jag att det politiska trycket för reformer av det allmänna pensionssystemet minskar när omkring två tredjedelar av svenskarna kommer att få sin ålderdom tryggad av sin tjänstepension. Övriga som har låg eller ingen tjänstepension kommer att hänvisas till behovsprövade bidrag som inskränker deras liv och drömmar. Är du bekväm med en sådan förändring av Sverige? Jag är det definitivt inte.

Håkan Svärdman

Pension- och försäkringsexpert på Folksam

Aleksandar berättar om avd 68 verksamhet för intresserade ombudsmän från IF Metall.

Den 12 maj hade vi glädjen att välkomna ett uppskattat besök på bruket då 35 pensionerade lokalt anställda ombudsmän från IF Metall kom för att ta del av vår verksamhet och utvecklingen på arbetsplatsen.

Besöket inleddes i lokalerna Ask och Embla där brukets platschef Anders Thorén hälsade gästerna välkomna och informerade om verksamheten, produktionen och framtida satsningar på bruket. Informationen väckte stort intresse bland besökarna och många uttryckte att de fick en helt ny bild av hur modern papperstillverkning fungerar. Flera blev särskilt förvånade över att produktionen huvudsakligen använder trädtoppar och restprodukter från skogsbruk, då många tidigare trodde att hela trädet användes i processen. Diskussionerna blev både engagerade och lärorika, och det märktes tydligt att intresset för verksamheten var stort.

Före lunchen presenterade vår avdelningsordförande Aleksandar Srndovic avdelningens organisation, arbete och verksamhet. Presentationen ledde till många frågor och en givande dialog kring både fackliga frågor och arbetsplatsens utveckling genom åren. Det blev ett uppskattat erfarenhetsutbyte mellan tidigare och nuvarande fackligt engagerade medlemmar.

Till lunch serverades gästerna gulaschsoppa med aioli i matsalen, tillagat av Unes Kök & Bar. Den goda maten och den trevliga stämningen bidrog till många fina samtal runt borden och gav möjlighet för både gamla och nya bekantskap att träffas och utbyta minnen och erfarenheter.

Efter lunchen delades gästerna in i fem grupper för en rundvandring i fabriken. Under besöket fick de möjlighet att se verksamheten på nära håll och följa produktionen genom olika delar av bruket. Många imponerades av hur moderna och välskötta lokalerna är, men framför allt lyfte gästerna fram det vänliga och professionella bemötandet från brukets anställda. Det skapade en mycket positiv atmosfär under hela rundturen.

Dagen avslutades med en återsamling i Ask där besöket sammanfattades och utvärderades. Våra gäster uttryckte stor uppskattning för både arrangemanget och den verksamhet som bedrivs inom avdelningen. Besöket gav många positiva intryck och blev ett uppskattat tillfälle för gemenskap, kunskapsutbyte och trevliga samtal.

Det blev en mycket lyckad och trevlig dag för alla deltagare.

Carita Holmberg

Leif Nysmed

Det finns en fråga som Socialdemokraterna måste våga ställa sig oftare:

Varför ska en vanlig knegare rösta på oss?

Jag tror att svaret börjar i verkligheten. I hur vanligt folk faktiskt lever sina liv.

Jag är själv LO-medlem och har jobbat i byggbranschen större delen av mitt yrkesliv. Jag vet hur det känns att gå upp tidigt på morgonen, dra på sig arbetskläderna och gå till jobbet för att få vardagen att fungera. Jag vet också hur mycket Sverige byggts av människor som slitit med kroppen – på byggen, i industrin, inom transport, vård och omsorg.

Det är människor som håller ihop landet. Men alltför ofta är det också människor som fått stå tillbaka när klyftorna vuxit.

Under lång tid har politiken handlat mer om skattesänkningar för dem som redan har mycket än om trygghet för vanligt folk. Samtidigt har priserna stuckit iväg, hyrorna ökat och otryggheten på arbetsmarknaden blivit större.

Många löntagare känner idag att de jobbar hårdare men får mindre tillbaka. Att samhället blivit kallare. Och jag förstår den känslan.

Det är därför Socialdemokraterna behövs.

För vi vet att ett starkt samhälle inte byggs uppifrån. Det byggs underifrån – av människor som arbetar, betalar skatt och gör rätt för sig.

För mig handlar socialdemokratisk politik inte om fina ord. Det handlar om något väldigt konkret:

Att man ska kunna leva på sin lön.

Att man ska kunna känna trygghet om man blir sjuk eller arbetslös.

Att ungarna ska gå i en bra skola oavsett vilken familj de kommer ifrån.

Att äldre ska få en värdig omsorg.

Och att den som jobbar i Sverige också ska ha svenska löner och svenska villkor.

Därför är kampen mot arbetslivskriminalitet och lö-

nedumpning helt avgörande.

I byggbranschen har vi sett hur oseriösa företag utnyttjar människor, fuskar med skatter och pressar villkoren nedåt. Det drabbar inte bara de som utnyttjas – det drabbar alla vanliga arbetare som får konkurrera med sämre villkor.

När högern pratar om "billigare arbetskraft" är det våra löner och villkor de pratar om att pressa ned.

Vi socialdemokrater accepterar inte det.

Vi tror på den svenska modellen. På kollektivavtal. På ordning och reda på arbetsmarknaden. Och på att den som arbetar ska behandlas med respekt.

Det är ingen slump att många av de största förbättringarna för vanligt folk kommit när arbetarrörelsen varit stark.

Semester. Arbetsmiljölagar. Pensioner. A-kassa. Föräldraförsäkring. Starkare anställningstrygghet.

Inget av det kom gratis.

Det kom därför att människor organiserade sig fackligt och politiskt.

Det är också därför högern så ofta attackerar både facket och Socialdemokraterna. För de vet att när vanligt folk

håller ihop får marknaden inte bestämma allt.

Jag tror att många idag längtar efter något enkelt: rättvisa.

Inte att någon ska få allt serverat. Men att den som jobbar hårt också ska kunna leva ett bra liv.

Där skiljer sig Socialdemokraterna från högern.

Vi tycker inte att Sverige blir bättre av större klyftor. Vi tycker inte att samhället ska fungera som ett lotteri där några drar iväg medan andra halkar efter.

Vi tror på ett Sverige som håller ihop.

Ett Sverige där vanligt folk kommer först.

Det är därför en vanlig knegare fortfarande har många skäl att rösta socialdemokratiskt.

Inte för att vi är perfekta. Men för att vi aldrig glömmet vilka vi är till för.

Och för mig kommer politiken alltid börja där den borde börja:

Hos vanligt folk som går till jobbet varje dag och håller Sverige igång.

Leif Nysmed

Riksdagsledamot Socialdemokraterna Civilutskottet

Leif på arbetsplatsbesök

Avdelningens konst – affischerna

Vid sidan av målningar och grafisk konst har avdelningen också en liten samling av konstmappar och affischer. Med konstmappar menar vi inte riktiga grafiska blad utan reproduktioner, tryck, med avbildningar av äkta konst. I detta nummer av PappersMagasinet presenterar vi de politiska valaffischerna som skänkts till avdelningen av vår tidigare kassör Sune Alm.

Det var förlaget Pogo press som sammanställde ett urval av tio valaffischer från 1907 till 1958 som partisekreteraren Sten Andersson skrev ett förord till. I avdelningens mapp saknas tyvärr två affischer. Kända konstnärer bidrog med motiv till affischerna bl a Ivar Starkenberg som var samtida med Albert Engström. Kompositionen och den grafiska formen var viktig när man framställde affischerna – budskapet skulle vara tydligt.

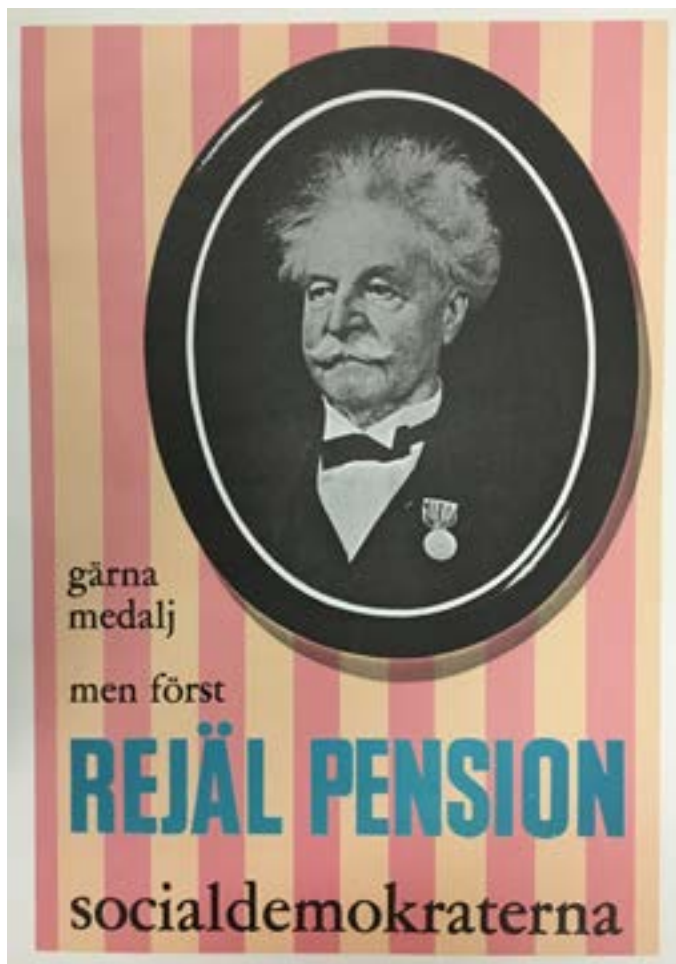
En tidig affisch från 1907 utgiven i Göteborg. En kraftfull arbetare, med fabriksiluetter i bakgrunden, kräver rättvisa åt arbetarna och småfolket och uppmanar till att rösta på valdagen. A C Lindblad var en facklig ledare med bakgrund inom skoindustrin.

Affisch från 1936. Arbeta och trygghet för alla är en paroll som stått sig bra genom åren. Konstnären bakom bilden heter Olle Svanlund. Här finns ett budskap om enighet mellan industrins och landsbygdens arbetare (slägga och lie). Folkhemsbygget symboliseras av den nya egnahemsrörelsen där en arbetare kunde bygga en egen villa.

Under 30-talet och krigsåren är den stora arbetslösheten och beredskapstiden de frågor som står i fokus. På den första affischen från 1940 står mannen (soldaten) på vakt för tryggheten och friheten i landet medan hustrun tar hand om familjen. Nya bostäder är också på gång trots bistra tider. Den andra affischen från 1944 ser ett slut på kriget och att männen i beredskapen snart kommer hem. Men till vad? Arbetslöshet kanske. När soldaterna ställt upp för Sverige måste samhället ta sitt ansvar för de hemvändande männen. Den sista affischen är från 1958 och kriget är slut sedan mer än tio år men budskapet är att inte glömma de svåra tiderna med hög arbetslöshet och underförstått att det var Socialdemokraterna som lyckades bekämpa den. Rösta inte tillbaka den tiden.

En av de mest kända valaffischerna. Formgiven av Roland Erixson. Användes 1958 i folkomröstningen om pensionsfrågan, ATP röstades igenom i riksdagen med en röst tack vare att en folkpartist svek partilinjén och lade ner sin röst. Mannen på bilden heter Ernst Åkerström och var arbetare på Pythagorasfabriken i Norrtälje. Han var fackligt och politiskt aktiv i Norrtälje och dessutom chef på frivilliga borgarbrandkåren i staden. Ernst var en stark symbol för det socialdemokratiska arbetarepartiet – gör som Ernst, gå och rösta!

Per Albin Hanssons bild på en affisch från 1940. Andra världskriget har brutit ut och det är orostider. Landsfadern Per Albin signalerar trygghet i en svår tid och socialdemokratin gör ett av sina bästa val någonsin. Notera att man inte nämner Per Albins namn – alla vet vem han är.

Roger Berglund

REGIONRÅD PÅ BESÖK

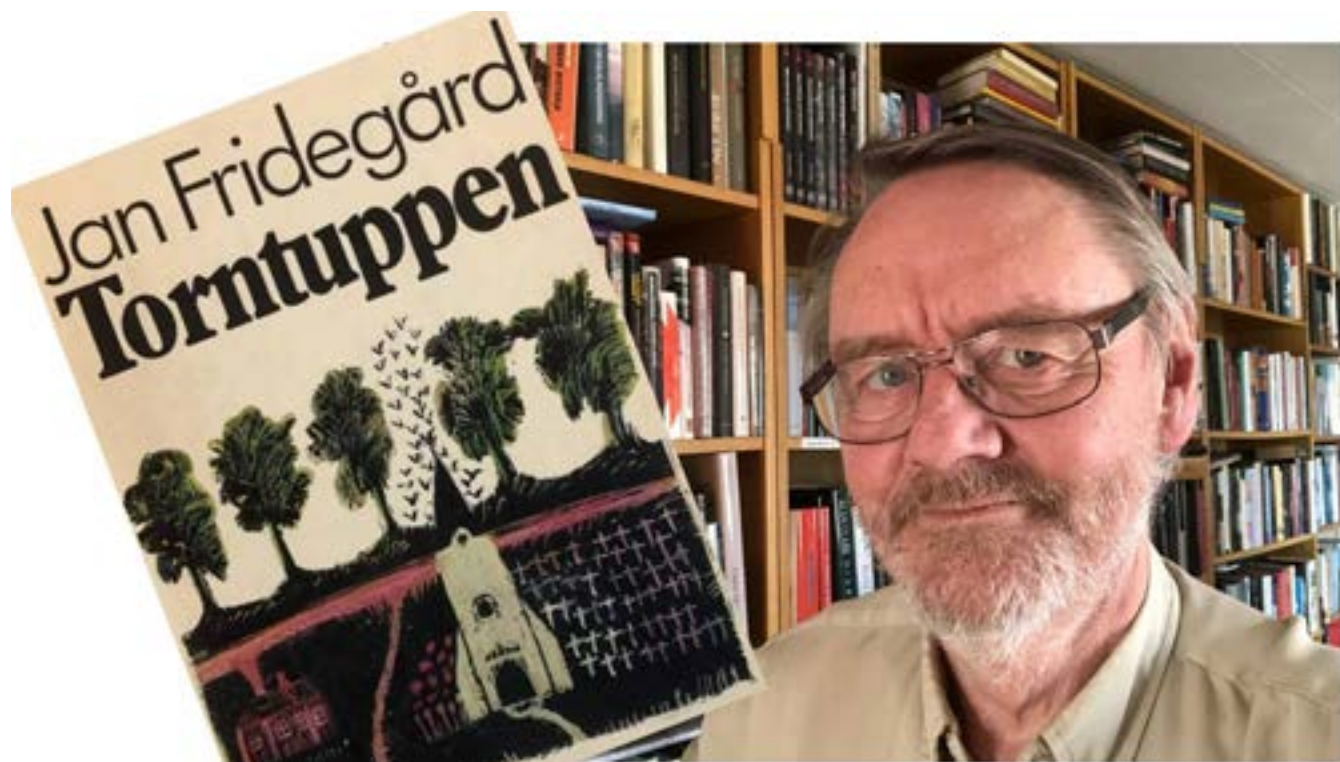

Den 19 maj besökte Jens Sjöström vår avdelning och Hallsta Pappersbruk. Jens är andre regionråd (S) i Region Stockholm med ansvar för investeringar.

Besöket inleddes med ett möte på Pappers expedition där han träffade avdelningens ordförande, vice ordförande, lokala politiker samt platschefen. I en trevlig samtalston diskuterade vi framför allt vägfrågan – vägen mot Norrtälje – som är av största vikt för Häverös utveckling.

Vi fick god respons från Jens, och han tog med sig mycket information om bruket och de anställda från besöket. Efter mötet på expeditionen fick han även möjlighet att besöka bruket och ta del av verksamheten på plats.

Carita Holmberg

Torbjörn Lundgren

Fräsaren och boken

Fräsen tuggar sig sakta in i gjutjärnet. Efter sig lämnar den T-spår som ska bli fyra parallella spår innan Olof ska lyfta ner det tunga arbetsstycket för ännu en, en till, och en till. Järndammet stiger mot taket. Där vänder det av sin egen tyngd och sjunker ner över arbetsbänken där Olofs kaffekopp står intill termosens. Även overallen och Olof långa hår får sin rättmätiga del.

Vid svarven längre ner står Fredde som är femtiosex år fyllda och har samsats med sin maskin i över tjugofem. Samtala under arbetspassen ses inte med blida ögon av bossen, men när man behöver ett verktyg och ändå passerar varandra kan man sno åt sig några minuter. Det är så Olof nyligen fått kännedom om Freddes malignt melanom.

- Så går det om man som jag och frugan gillar solsemesstrar, hade han med ett tvetydigt leende kommenterat uppgiften.

På arbetsbänken ligger Torntuppen. I väntar på att fräsen tuggar sig fram i järnet tar Olof upp den och börjar läsa:

”I den grå dawningen vaknade den förre soldaten From. Han låg och kände hur han blev allt lättare till sinnes och tänkte att han blivit bra mycket bättre under natten. Han

hörde en kråkas morgonskrik. I samma ögonblick förtunnades taket i stugan och han såg blå himmel över sig. Strax efter befann han sig egendomligt nog på stugans tegeltak och där nere i stugan såg han gumman sin sitta i sängen och stirra ner på honom:

Herregud i himlen, sa hon hulkandes och la sin hand på den stela kroppen.”

Fräsen har gjort sin runda och pocketboken har förärats tumavtryck. Olof kopplar spelet med sina kedjor till arbetsstycket och sänker det mot pallen på golvet. När han sen drar i kedjorna för att få nästa stycke på plats passerar Arne:

- Näste man till rakning, ropar han för att överrösta maskinerna. Samtidigt gör han en gest mot det uppåtgående.

Det var roligt första gången. Nu kvittar det lika för Olofs tankar är hos soldaten From som på något sätt känns bekant. Det dröjer. Men i takt med att han fäster stycket i matarbordet växer episoden fram ur minnets dimbankar:

Olof sitter klädd i sin pyjamas på fönsterbrädan och väntar med blicken svepande över nejden. Där nere kommer Mats ut ur villan. Han påminner mest om en sömngångare ledd av hunden Buster som via sitt koppel styr färdan. Utanför Konsum backar en mindre lastbil upp mot bryggan. Butikens fönster är fortfarande mörka, men i bageriet

strax intill är verksamheten i full gång. På träden utmed genomfartsleden varslar ett och annat löv om att hösten är i antågande. En bil med flaket fyllt av grus står parkerad utmed vägkanten och morgonvinden som tränger in genom fönstret skapar en rysning. I det ögonblicket ser Olof äntligen familjens röda Taunus som förändrar ilen till en stilla sommarbris.

De senaste veckorna har ordet fått en innebörd för honom. Ordet som ursäktar allt. Ty utan ordet blir ingenting till. Och ordet är: deadline. Det har likt en droppe bensin på blankt vatten tyst spridit sig in i Olofs vardag. Det har fått förklara varför pappa Mikael inte längre äter middag hemma om kvällarna, varför familjemötena ställs in och familjen inte går på högmässan gemensamt. Men nu ska ordet deadline äntligen ersättas med punkt.

Det är då det händer. Bilen med pappa Mikael vid ratten försvinner in under den tunga lastbilen. Det sker som i ultrarapid, inom ramen på en tavla. Ett konstverk som Olof inte är en del av. Ingen rädsla, ingen instinktiv impuls att agera. Bara fruset betraktande utifrån.

Stel i alla leder följer han hur chauffören som lyfter sina varor till lastbryggan släpper allt och rusar mot olycksplatsen. Lite efter honom dyker en kvinna med två bångstyriga Pekingesrar upp från villorna. Hon drar i hundarnas koppel när mannen tar i för att få upp dörren böjer sig och hjälper pappa Mikael ut.

De tre samtalar och gestikulerar.

Så börjar Mikael gå i riktning mot Olof och han ska hinna halvvägs innan ramen kring händelseförloppet krackele- rar och frigör Olof. Vigt hoppar han ner från fönsterbrädan. Han springer mot fossilerna i hallens marmorgolv, öppnar ytterdörren och inväntar den värmande kramen.

I sovrummet kastar sig pappa Mikael på dubbelsängen. Olof apar efter. Samstämmigheten känns trygg. Än mer förenas de när Mikael med slutna ögon lägger armen om

Olof och trycker honom till sig.

De blir liggande så i några sekunder eller evigheter. Så börjar Mikael berätta:

- Soldaten From hade känt sig dålig. Så plötsligt ser han torntuppen vid sin sida och strax kom även soldaten Karsk flygande. ”Du är väl ny här frågar Karsk” och fortsätter. ”Då har du ingen aning om hur du och jag nu är funtade. Jag menar att vi kan se utan ögon, höra utan öron, tala utan tunga och att vi begriper utan huvud.” I det instämde From som inte hunnit tänka tanken. ”Men det bästa här uppe är ändå att allt är så enkelt. Inga krångliga ord. Ingenting att oroa sig för. Vi kan ju ändå ingenting göra...

Mikaels ord flödar först maniskt för att efter ett tag avta, bli allt otydligare, sluddrande och till sist övergå i jämna djupa andetag.

Fräsen tuggar vidare. Olof läser i boken, drar i kedjorna och kör med trucken bort pallen som fyllts med de färdigfrästa styckena. När han så kommer hem springer sonen Fredrik runt med en stor rulle maskeringstejp. Han har fäst änden i sitt rum och springer nu ut i vardagsrummet, rundar möblerna och fortsätter till köket, hallen, sovrummet och tejpar in allt. Så tar han ännu ett varv för att slutligen uttröttad kasta sig på golvet och skratta.

Vid nattningen fastnar Olofs blick på högen nedanför sängen. Det hopknycklade överkastet har intagit ett fluffigt molns form, på vilket sonens pandabjörn tronar.

Torbjörn Lundgren

Torbjörn Lundgren, född 1949. Författare som både skrivit fack- och skönlitteratur. Hans specialämne handlar ofta om läs- och skrivsvårigheter-dyslexi. Debuterade med romanen Demonstranterna 1988.

Torbjörn bor i Hallstavik tillsammans med Lena Kallenberg som också är författare. De driver antikvariatet Bokbutiken i Hallsta centrum.

■ MEDLEMSDIKT ERIK ASTEVING

Över Israel och Palestina

Över Israel och Palestina

Är det sällan som solen syns skina.

Men nu ska det nås fred

Innan den har gått ned.

För i skymningen döljs mången mina.

Kapitalets girighet är inte en abstrakt idé eller en teoretisk konstruktion – den är en påtaglig verklighet för arbetare i deras vardag. Den märks i pressade arbetsscheman, i otrygga anställningar och i löner som inte motsvarar det värde som faktiskt skapas. Ur ett fackligt perspektiv handlar detta inte enbart om ekonomi, utan om makt och rättvisa: vem som kontrollerar arbetets villkor och vem som får ta del av frukterna av det gemensamma arbetet.

I grunden bygger det kapitalistiska systemet på att arbete omvandlas till vinst. Men denna process är långt ifrån neutral. Den präglas av en ständig konflikt mellan arbete och kapital, där arbetsgivaren strävar efter att maximera avkastningen medan arbetstagaren kämpar för rimliga villkor, trygghet och en rättvis del av det värde som produceras. När denna balans rubbas, när kapitalet ges övertaget och fackets inflytande försvagas, blir girigheten inte ett undantag – utan en struktur.

Detta blir särskilt tydligt i hur arbetsmarknaden föränd-

rats under de senaste decennierna. Tillfälliga anställningar, bemanningsföretag och gig-arbete har blivit allt vanligare. Dessa former av arbete framställs ofta som flexibla och moderna, men innebär i praktiken en förskjutning av risk från arbetsgivare till arbetstagare. Tryggheten urholkas, samtidigt som företagen kan pressa kostnader och öka sina vinster. Den som arbetar förväntas vara ständigt tillgänglig, men erbjuds sällan samma stabilitet tillbaka.

Kapitalets girighet tar sig också uttryck i ett systematiskt motstånd mot facklig organisering. En stark fackföreningsrörelse utgör en motkraft som kan balansera arbetsgivarens makt, och just därför uppfattas den som ett hinder av många företag. På arbetsplatser runt om i världen finns exempel på hur fackligt aktiva utsätts för påtryckningar, tystas eller marginaliseras. Detta är ingen slump, utan en del av en bredare strategi för att försvaga arbetstagarnas kollektiva styrka.

Globaliseringen har ytterligare förstärkt kapitalets position. Företag kan idag flytta produktion och investeringar

över nationsgränser i jakt på lägre löner och svagare regleringar. Resultatet blir en global konkurrens där arbetare ställs mot varandra. Istället för att höja standarder riskerar utvecklingen att pressa ned dem. Det är en kapplöpning mot botten där kapitalet vinner på ökad rörlighet, medan arbetstagare tvingas bära konsekvenserna i form av osäkerhet och försämrade villkor.

Samtidigt växer klyftorna i samhället. Medan produktiviteten ökar och vinsterna stiger, står många löntagare still eller halkar efter. En allt större del av det ekonomiska överskottet tillfaller ägare och investerare, medan de som faktiskt utför arbetet får en allt mindre andel. Detta är inte en naturlig utveckling, utan ett resultat av politiska beslut och förändrade maktförhållanden på arbetsmarknaden.

Ur ett fackligt perspektiv är lösningen varken passiv anpassning eller individuell kamp, utan kollektiv organisering. Historien visar tydligt att arbetstagares rättigheter aldrig har varit gåvor uppifrån – de har erövrats genom gemensam kamp. Rätten till åtta timmars arbetsdag, semester, sjukförsäkring och säkrare arbetsmiljö är alla resultat av att människor gått samman och krävt förändring. Dessa framsteg är inte självklara, och de kan också tas tillbaka om motståndet försvagas.

Men dagens utmaningar kräver också nya strategier. Ar-

betsmarknaden förändras snabbt, och fackföreningsrörelsen måste hitta sätt att organisera även de som står utanför traditionella anställningsformer. Plattformsekonomi, tillfälliga jobb och egenanställningar kräver nya former av solidaritet och samarbete. Samtidigt behövs en starkare politisk vilja att reglera marknaden och sätta gränser för kapitalets mest destruktiva uttryck.

I slutändan handlar frågan om kapitalets girighet om vilket samhälle vi vill leva i. Ska ekonomin vara ett verktyg för människors välmående, eller ska människor reduceras till medel för ekonomisk vinning? För fackföreningsrörelsen är svaret tydligt. Arbetet är inte bara en vara, och människan är inte utbytbar. Därför måste kampen för rättvisa villkor, trygghet och värdighet fortsätta.

Kapitalets girighet kan aldrig helt försvinna inom ett system som bygger på vinstmaximering, men den kan begränsas. Genom starka fackliga organisationer, genom solidaritet över gränser och genom politiska beslut som sätter människan i centrum, går det att skapa en mer rättvis ekonomi. Det är inte bara en möjlighet – det är en nödvändighet för ett hållbart samhälle.

Aleksandar Srndovic

■ MEDLEMSDIKT **PERNILLA WESTMAN**

*När allt känns mörkt
lyfter du mig
Sopar undan allt grus
släpper in nytt ljus*

*När allt bara är motigt
lyssnar du på mig
En ny dag gryr
när bekymmerna flyr*

*När allt är för svårt
löser du upp knuten
Problemet blir ett minne
i ett lyckligt sinne*

Vad vore jag utan dig

Vykortet – Gamla Folkets Hus

Söndagen den 20 februari 1916 hade arbetarna vid pappersbruket samlats till ett avdelningsmöte. Vi vet inte var mötet ägde rum, kanske hade man fått låna en lokal av bruket inne på fabriksområdet. Man kan också ha samlats hemma hos någon som var ensamstående.

När mötet började närma sig sitt slut, framemot klockan åtta på söndagskvällen, begärde syraberedaren Johan Söderman ordet under punkt 14. I protokollet står; ”Söderman framkom med en ny fråga. Vad böra vi organiserade arbetare vid Hallsta göra för att i en snar framtid få en egen lokal. Frågan upptogs till behandling och efter en enande debatt beslöts tillsätta en interimstyrelse av 5 personer att föra saken vidare. Valda blevo J Söderman, sammankallande, Hjalmar Erlandsson, C F Hagdahl, A E Dahlberg o Hj Persson”. Även två ersättare utsågs. Mötet avslutades därefter med sång.

Tre år, tio månader och 26 dagar efter att Söderman lyft frågan om en egen lokal, kunde de målmedvetna och stolta arbetarna inviga sitt Folkets Hus den 18 januari 1920. Processen hade inte varit utan problem. Interimsstyrelsen ersattes av en styrelse och en byggnadskommitté. Tomtmark köptes in. För att få ihop pengar till ett husbygge anlades först en dansbana och en liten folkpark. Andelar såldes. Men detta gav inte en tillräcklig grund för att kunna börja bygga. Det blev ett framgångsrikt varulotteri som blev räddningen.

När Folkets Hus stod klart var glädjen i samhället påtagligt. Föreningarna hade fått samlingslokaler, de vuxna hade fått en festplats och barn och ungdomar hade fått en biograf. Även bolaget var nöjt över detta tillskott i samhället och hade på olika vis stöttat folketshusföreningen i dess arbete. Inte minst ansåg man serveringen vara viktig för brukets arbetare.

1925 flyttas Folkparken från Folketshustomten upp till Kyrkmossen där speedwayparken ligger idag.

Tyvärr visade det sig efter några år att husbygget uppvisade en del svagheter, väggarna hade börjat förskjuta sig. Till slut var föreningen tvungen att göra något och då hade också behovet av fler lokaler uppstått. Man beslöt att bygga om huset och tillföra en våning till. I slutet av 1936 var det ”nya” Folkets Hus färdigt att tas i bruk. Då kunde man även erbjuda Pappers avd. 68 expeditionslokal där.

Verksamheterna i huset rullade på i årtionden framåt och

alla Hallstabor fick en relation till Folkets Hus. På 50-talet uppstod en ny diskussion om ett nytt hus på en annan plats. Centrum i Hallstavik hade förflyttats längre söderut och Folkets Hus ville inte hamna vid sidan av. 1972 invigdes ett nytt Folkets Hus vid torget i samhället och två år senare brann gamla Folkets Hus ner till grunden. Historien om nya Folkets Hus är en annan berättelse som inte hör hemma i detta sammanhang.

Roger Berglund

Folkets Hus färdigt. Östra sidan med ingångarna till serveringen i källarplanet.

Gaveln mot norr med Folkets Hus entré.

Gamla Folkets Hus efter ombyggnaden

stavig, Folkets hus.

Bakom kvinnorna till vänster syns restaurangen och ingången under den nya balkongen

Det ombyggda Folkets Hus. Pappers expedition i trapphusets mitt till höger.

Studieträff på Runö med Helene Kinstedt

Sköna maj har svept in med ljusa morgnar, nyutslagna löv och fåglars glada sång. Dagarna blir längre, trädgårdar och ängar kläs i grönt och färg, luften fylls med löften om sommarens varma stunder. En tid för nyfikenhet, kanske för lite återhämtning och att möta våren med öppna armar!

Studieorganistören själv blev lite nyfiken på förbundets studieträff i dagarna tre.

POSK – Pappers studie och organisationskommitté - har länge velat att studieträffen skulle utökas från två dagar till tre... och plötsligt så händer det, för att citera en välkänd slogan. Tre dagar var välbehövligt för programmet var välfyllt. En hel del uppehöll sig träffen runt en ny facklig grundutbildning. I avd 68 kör vi ju vår egenhändigt hemmasnickrade sedan länge medan många andra avdelningar har velat komma igång med en egen utbildning. Men nu finns alltså en "förbunds-mall" att köra efter. Denna mall går sedan naturligtvis att lokalanpassa om man så skulle vilja. Mycket av mallen känner vi igen från hemmavid, men en del annat skulle vi kunna importera till vår egen kurs. Även om materialet såg digert ut så är ambitionen

att de avdelningar som kör efter den nya mallen ska kunna göra det på två dagar – precis som vi (numera) gör.

Annat studieträffen arbetade med var vuxnas lärande, inlärningsmetoder och NPF (neuropsykiatriska funktionsnedsättningar tex ADHD/ADD). Dyslexiförbundet hade ett av passen och berättade om dyslexi och dyskalkyli i studiemiljö och vad en bra dito gör för personer med den typen av funktionsnedsättning. Några intressanta siffror som nämndes i sammanhanget var att 12 % av befolkningen beräknas ha otillräckliga läsfärdigheter och att 25 procent faktiskt har problem med att förstå längre texter.

Även en genomgång av uppdragsbeskrivningen gjordes - vad ingår egentligen i rollen som studieorganistör? Förmodligen bra vetande både för gamla rävar och för de som är lite mer gröna i uppdraget. Och givetvis blev det även en hel del grupparbeten.

Det sämsta med studieträffen var egentligen att den egna studiekommittén fick ställa in sitt möte då den krockade med förbundets träff, men är det inte värre än så går det kanske att lösa vid ett senare tillfälle?

Apropå Facklig grundutbildning. Här hemma har vi ju betat av både FGU dag 1 och 2, och i skrivande stund är dag 3 med ett studiebesök bla på riksdagen planerat till den 27 maj.

Nio kursdeltagare har tagit sig så här långt! Vi har kört ett liknade kurskoncept som på senare år, med endast små justeringar, dock har vi blandat mer friskt i deltagarlistan än tidigare. Vi har prickat in deltagare från alla årtionden från 60-talet tom 2005. En skaplig spridning!

I april hölls en SKO-träff för skydds-och kontaktombuden och senare på dagen även ett medlemsmöte. På träffen informerade studieorganisationen om förbundets utbildningar under hösten – vårens utbildningar var det redan anmälningsstopp till. Här kan man säga att proppen släppte. Lite som med kaustiksoda! Det var länge sedan så många visade intresse för så mycket utbildning. Sedan är det skillnad mellan att göra en intresseanmälan och att verkligen anmäla sig. Ytterligare ett steg blir det sedan att bli antagen till utbildningen.

Ett av skyddsombuden, Sylvia, gick dock Arbetsmiljökurs 1 redan i april under fyra dagar. Syftet med kursen är bl.a. att bättre förstå vad rollen som skyddsombud innebär och att få en klar bild över rättigheter och skyldigheter. Målet är att bli tryggare i rollen och känna till vad som förväntas i uppdraget. Vi pratade lite kort med Sylvia om hon tyckte att hon hade fått nya, användbara kunskaper. Det tyckte hon och redan hade hon diskuterat arbetsmiljölagen med andra skyddsombud, dessutom kände hon sig extra pep-

pad om jämställdhetsarbetet. Vi får se vad de nya kunskaperna och all pepp kan leda fram till!

Sent i höst hålls Pappers kongress i Umeå. Inför detta anordnas en utbildning för kongressombuden. Avd 68 har tre ordinarie ombud. Tanken är att ombuden ska gå utbildningen. Bland annat innehåller utbildningen en skivarverkstad, där deltagarna arbetar med egna anföranden och yrkanden. Utbildningen avslutas med en fiktiv mini-kongress där deltagarna får pröva sina nya (?) färdigheter.

Sköna maj är här och björkarna har för närvarande musöron – enligt SLU:s ”björkindex” inträffar det mellan den 15 - 29 maj. Troligen även i Umeå - björkarnas stad!

Anders Lidén
studieorganisatör

Kursdeltagare på FGU

Margareta Lundgren berättar om arbetarrörelsens historia.

MAURITIUS

EN PÄRLA I INDISKA OCEANEN

I gråa kalla november tog vi flyget till Mauritius för semester i två veckor. Mauritius ligger utanför Afrikas östkust och har tropiskt klimat med sol, värme och badtemperaturer året runt. Flygresan är väldigt lång, det tar 24 timmar från dörr till dörr. Men det är det värt!

Första veckan bodde vi på östkusten där vi bokade All inclusive. Vi ville ha ett bekvämt boende och bara ta det lugnt. Hotellet var inte så stort, ungefär 200 rum, och hade bara en restaurang men den var bra. Det låg precis vid en fin strand där vi promenerade på kvällarna. Hotellet låg i en liten by, det fanns inga andra restauranger i det området. Det fanns några hotell lite längre bort men inga restauranger utanför hotellen. Så inget stök och stöj, bara lugnt och skönt.

Vädret var väldigt behagligt, soligt och 25 grader. Det regnade ofta på nätterna men det gjorde inget.

Under den första veckan gjorde vi några utflykter, vi åkte i väg med en katamaran för att snorkla och besöka en ö där det fanns apor och ett fint vattenfall. En annan dag besökte vi en mat-marknad. Men mestadels tog vi det lugnt vid hotellet och på stranden.

På Mauritius finns en art av stora fladdermöss, flygande hundar, som inte finns någon annan stans i hela världen. De är gigantiska och har ett vingspann på 80 cm. De kom fram på kvällarna och flög runt. På dagarna såg man dem sovandes i träd, då såg de ut som stora hängande frukter.

Den andra veckan hyrde vi ett hus på västkusten i orten Flic en Flac där det bor ca 4 000 invånare. Vi hyrde genom booking.com. Huset låg precis vid stranden och hade egen pool, jättefint! Stranden är Mauritius längsta strand och är åtta km lång. Den är badvänlig då det ligger ett stort korallrev utanför som dämpar vågorna. På kvällarna kunde vi sitta vid poolen och titta på solnedgången över havet.

Under denna vecka gjorde vi en hel del utflykter och besökte bland annat huvudstaden Port Louis där vi såg det gamla fortet Fort Adelaide och gick på "paraplygatan" Umbrella street. En mysig stad som var ren och snygg. Vi åkte också ut till Black River Gorges National Park och det närliggande området "Seven Coloured Earth" i Chamarel. Det är ett område där jorden har sju olika färger vilka beror av de mineraler som bildats då lava svalnade. I närheten finns också Chamarel-vattenfallet som är åttiotre meter högt och ligger väldigt vackert.

Alla våra utflykter bokade vi på plats, vilket var mycket smidigt. Vi åkte runt på Mauritius från norr till söder och

öster till väster och har sett massor av fina platser. Mauritius är verkligen fint och här finns allt från långa lata dagar på härliga sandstränder, vacker och spännande natur till stadsliv och puls. Det är väl värt den långa flygresan.

Anders Wiklund

Vårt hotell första veckan

Huset vi hyrde i Flic en Flac, med havet på baksidan.

Stranden i Cap Malheureux på norra Mauritius. I bakgrunden syns ön Coin de Mire

Efter våra utflykter på dagarna var det skönt att landa här vid vår pool och njuta av utsikten på kvällarna.

Här står vi framför statyn av den hinduiska gudinnan Durga Mata. En av de högsta statyerna av en kvinnlig gudom i världen.

Marknaden i staden Centre de Flacq är den största och mest välkända marknaden på den östra sidan av Mauritius.

Umbrella street i Mauritius huvudstad Port Louis.

En synnerligen god efterrätt.

Mauritius
Area: 2 040 km²
Huvudstad: Port Louis
Språk: Engelska och Franska
Folkmängd: 1 331 155 (2014)
Tidszon: UTC+4
Valuta: mauritisk rupie (MUR)

Mauritius är det enda afrikanska land som uppnått en fullskalig demokrati enligt The Economists.

Det geologiska fenomenet Seven Coloured Earths (De sju färgade jordarna) i Chamarel.

Chamarel-vattenfallet. Detta är Mauritius högsta vattenfall med en fallhöjd på nästan 100 meter.

NR 1 KRYSSLÖSNING

L A R Y B I R D

Vinnare av kryss nr 1 är:

1: pris Peter Sällinen, UH Massa

2: pris Gunnar Hanze

MATLAGNING

JÄGARSCHNITZEL - Tyskland - 4 portioner

INGREDIENSER

- 4 skinkschnitzlar
 - 2 dl vetemjöl
 - 2 tsk salt
 - 1 krm peppar
 - 10 enbär, krossade
 - 1 ägg, uppvispat
 - 2 dl ströbröd
- Stuvning:**
- 300-400 g champinjoner, finskivade
 - 1 msk smör
 - 1 msk vetemjöl
 - 3 dl grädde
 - soja

GÖR SÅ HÄR

- Banka ut köttet.
- Blanda mjöl, salt och peppar och enbär på en tallrik och vänd köttet i detta. Vänd därefter i ägg och sist i ströbröd. Låt vila 15 minuter.
- Fräs under tiden svampen med smör i en kastrull tills all vätska dunstat. Pudra över mjöl, späd

med grädde och koka sakta 15- 25 min. Smaksätt med soja.

- Stek köttet klart i smör, slå svampstuvningen över och servera.
- Kan serveras med potatismos.

ROSPIGGARNA SPEEDWAY 2026

HEMMAMATCHER 2026:

26/5: ROSPIGGARNA - VÄSTERVIK
09/6: ROSPIGGARNA - INDIANERNA
30/6: ROSPIGGARNA - VARGARNA
08/7: ROSPIGGARNA - DACKARNA
21/7: ROSPIGGARNA - PIRATERNA
28/7: ROSPIGGARNA - SMEDERNA
04/8: ROSPIGGARNA - LEJONEN

1: a pris 2 st trisslott
2: a pris 1 st trisslott

Mejla lösenordet till:
avd68@pappers.se

VÅGRÄTT

1. Kamp för högre löner.
3. Landsorganisationen i Sverige.
6. Fackförbund för anställda i kommuner och regioner.
8. Hur många timmar och när arbetet får utföras enligt avtal.
12. En sammanslutning av olika fackföreningar.
13. Adjunkt som beskriver något relaterat till fackföreningar.
15. Allmän benämning på olika fackföreningar.
16. Arbetsgivarens motsvarighet till strejk, förhindra arbetare från att komma till jobbet.
17. Fackförbund verksamt inom industrisektorn
18. En av de största fackföreningarna för tjänstemän i Sverige.
19. Processen att bestämma löner för olika yrken.

LODRÄTT

2. Ett avtal mellan arbetsgivare och fackförening rörande arbetsvillkor.
3. En allmän genomgång och analys av löner inom en organisation.
4. Arbetstagarrepresentant i frågor som rör arbetsmiljö.
5. Ett organiserat stopp i arbetet för att få igenom krav
7. Det rättsområde som reglerar förhållandet mellan arbetsgivare och anställda.
9. Gemenskap och ömsesidig hjälp inom arbetarrörelsen
10. Dialogen mellan parter för att nå en överenskommelse.
11. En strid mellan arbetstagarrepresentant och arbetsgivare om arbetsvillkor.
14. De fysiska och psykosociala villkor som råder på arbetsplatsen.

**350 kr
rabatt per
person på resor
året runt med
Apollo!**

**Uppge kampanjkoden som
blir synlig när du loggat in på**

MERVÄRDE

LOMERVARDE.SE

ANSVARIG UTGIVARE:

Pappers avd 68

NÄSTA NR:

September 2026

OMSLAGSBILD:

Carita Holmberg

REDAKTIONEN:

Aleksandar Srndovic

Anders Lidén

Carita Holmberg

Jukka Pesonen

Roger Berglund

KONTAKT:

Pappers avd 68

Hallsta Pappersbruk

763 81 Hallstavik

0175 26 390

www.avd68.com

